

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 482 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЧЕКАН О. І. Теоретико-методологічні аспекти освітнього процесу сучасного дошкільника з ООП	211
ЧЕКАН О. І., ДОЧИНЕЦЬ Г. Д., ВОВЧОК В. М. Ігрова діяльність як чинник розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ	213
ЧЕКАН О. І., ЛУКАЧИНА Л. В., ЧУБИРКО К. Я. Наукові підходи щодо розвитку ігрової діяльності у дитини- дошкільника, що має ООП	215
ЧЕКАН О. І., МАРКУСЬ Ю. М., МАТЬОЛА І. В. Особливості пізнавальної діяльності дітей з ООП	216
ЧЕРЕПАНЯ М.Т. Соціальні інституції Закарпаття першої половини ХХ століття	218
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., МАТЕНЬКО Д. Театралізована діяльність у ЗДО як засіб музично-естетичного розвитку дітей	220
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ЧЕХ Н. Особливості формування соціально-моральної особистості в умовах співпраці закладу дошкільної освіти і сім'ї	222
ЧОВРІЙ С. Ю. Актуалізація ретродосвіду присвоєння кваліфікації вчителям початкових шкіл на Закарпатті (друга половина ХІХ – 40-і роки ХХ століття)	224
ШВАРДАК М.В. Особливості прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	226
ШВАРДАК М. В., ГИЧКА Т. І. Якість освіти: суть поняття та особливості оцінювання	227
ШКРІБА С. Стежками дитинства Івана Ющука	229
ШУТІЙ М.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Використання методів проблемного навчання на уроках у початковій школі	231

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. Психологічні аспекти дистанційного навчання в сучасних умовах.....	234
БОБИРЕВА О.С. Концептуальний, змістовий та процесуальний рівень розробки інтерактивних технологій під час формування фахової компетентності у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	236
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В.С., БУЧМЕЙ І.І. Психологічні особливості становлення емоційної компетентності студентів.....	238
ВАРГА В.-Д.М., БАРНА Х.В. Характеристика рівнів загального недорозвинення мовлення.....	240
ВАРГА В.С., БУЧМЕЙ І.І., КИСЛЯК Н.С. Психологічні особливості старшого шкільного віку.....	241
ВЛАСЮК С.І., ЧЕРЕПАНЯ Н.І. Фактори впливу на формування психофізичного здоров'я дітей дошкільного віку.....	243
ГАВРИШКО С.Г., ІЛЬКАНИЧ Н. М. Особливості мотивації учнів початкової школи до занять фізичними вправами.....	245
ГАРАПКО В. І. Роль групової роботи у навчанні писемного мовлення англійською мовою старшокласників.....	247
HERSTSOVSKA N., HUDACHEK V. Components of the content of lexical competence.....	249
ГЛАГОЛА Є., ТЕЛИЧКО Н. Комунікативний підхід як основа методики формування англомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	250
ДЕЯК В.В., ІВАНОВА В.В. Психолого-педагогічні засади словесної творчості дітей дошкільного віку.....	252

Література

1. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / М. Л. Смульсон, Ю.І. Машбиць, М. І. Жалдак [та ін.] ; за ред. М. Л. Смульсон. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. 240 с.
2. Ткачук Л. В. Психологічні особливості дистанційного навчання як перспективної освітньої технології. [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://www.zippo.net.ua/data/files/KafPsihol/NavchRobota/lvtkachuk_02.pdf
3. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.

УДК 378:373.2.011.3-051

БОБИРЄВА О.С.
Мукачівський державний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ, ЗМІСТОВИЙ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ РІВЕНЬ РОЗРОБКИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Нині, як показує аналіз наукової літератури [1; 2; 3], Серед ефективних чинників формування творчої особистості майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти (ЗДО), який володітиме належним рівнем фахової компетентності, особливе місце займають інтерактивні технології. Науковці одноставні у тому, що у психолого-педагогічному контексті інтерактивні технології націлені на те, щоб навчити майбутнього фахівця усвідомлювати мотиви своєї професійної діяльності та дають можливість цілеспрямовано формувати цілі й передбачати її найближчі результати. Наші дослідження дають можливість констатувати, що до найперспективніших видів інтерактивних технологій за ігровою методикою належать предметні, сюжетні, рольові, ділові, імітаційні, драматизаційні ігри. При використанні цих технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти (ЗВО) у майбутніх вихователів формується внутрішнє усвідомлення мотивів фахової діяльності, посилюється критичне ставлення до прийнятих норм і стереотипів, підтримується інтерес до самостійного пошуку інноваційних шляхів реалізації професійних обов'язків й стимулюється бажання до самовдосконалення фахової компетентності. З огляду на наведені аргументи, вважаємо за доцільне зупинитися на характеристиці розробки інтерактивних технологій з позицій концептуального, змістовного та процесуального рівнів.

Так, концептуальний рівень розробки інтерактивної технології пов'язаний із осмисленням ролі ігрової діяльності в освітньому процесі сучасної дошкільної установи та виявленням її можливостей у формуванні творчої особистості дошкільника. Отже, сучасний вихователь має ще під час навчання у ЗВО оволодіти найбільш перспективними засобами розвитку творчих здібностей дошкільників. Для вирішення цієї проблеми необхідно вдосконалювати професійну підготовку майбутніх вихователів на основі пошуку таких шляхів та засобів, які забезпечують творчий розвиток його професійної спрямованої особистості та формують здатність до творчого ставлення до майбутньої

професійної діяльності. Таким чином, з огляду вагомості концептуального рівня, інтерактивні технології забезпечують інтенсивний розвиток кожного учасника ігрової дії, сприяють його збагаченню новими знаннями, вміннями й навичками. Отже, з позицій концептуального рівня інтерактивні технології розглядаються як спосіб формування та розширення професійних орієнтирів майбутніх вихователів які оволоділи належним рівнем фахової компетентності.

Змістовий рівень розробки інтерактивної технології передбачає розгляд їх як ефективних методів професійної підготовки майбутніх вихователів. Освітній процес реалізується у формі педагогічних ігор, які характеризуються навчально-пізнавальною спрямованістю та мають чітко поставлену мету і відповідний результат, що спрямований на формування фахової компетентності. Таким чином, інтерактивне освоєння майбутньої професійної діяльності через інтеракції гри сприяє системному й цілісному усвідомленню майбутньої професії, що виступає фактором формування фахової компетентності вихователя. Інтерактивним технологіям, у змістовому контексті, притаманні наступні складові: цілісність імітації професійної сфери, що визначаються типом професійної діяльності; проблемність професійної підготовки; ґрунтовне методологічне, технологічне та психологічне забезпечення. На змістовому рівні реалізуються такі завдання: 1) дидактичні (формування пізнавального інтересу; розширення кругозору; вдосконалення практичних умінь та навичок, необхідних у практичній діяльності вихователя); 2) виховні (виховання самостійності; формування моральних, естетичних та світоглядних установок; розвиток співробітництва, комунікабельності, толерантності); 3) розвиваючі (поглиблення мотивації; розвиток уваги, пам'яті, мислення; формування умінь порівнювати, зіставляти, аналізувати наслідки власної діяльності); 4) соціалізаційні (адаптація до умов дошкільної установи; набуття навичок самоконтролю та саморегуляції; навчання навичок поведінки в системі багатоаспектної міжособистісної та фахової взаємодії у ЗДО.

Процесуальний рівень розробки інтерактивної технології, насамперед, пов'язаний з описом техніки гри, виявленням логіки послідовних кроків та сукупності взаємопов'язаних дій всіх учасників. Як доводить І. Романюк [4], інтерактивна технологія включає три блоки: 1) підготовчий, 2) розробку конкретного виду гри, 3) реалізацію гри в освітньому процесі. Таким чином, інтерактивна технологія у процесуальній площині дозволяє вирішити цілий спектр та особистісно значущих завдань, які мають вагомий вплив на формування фахової компетентності майбутніх вихователів.

Таким чином, перевага інтерактивних технологій як засобу формування фахової компетентності як базової основи особистості майбутнього вихователя полягає у тому, що їх використання дозволяє здійснювати діалогічність, запроваджувати діяльнісно-творчий характер взаємодії, реалізовувати спрямованість на підтримку індивідуального розвитку особистості майбутнього вихователя під час професійної підготовки у ЗВО. Усе це дозволяє розглядати інтерактивні технології як дієвий фактор організації освітнього процесу та як засіб професійного та особистісного становлення майбутнього вихователя.

Література

1. Мельник В. В. Інтерація в освітньому процесі: технологія організації // *Управління школою*. 2006. № 13. С. 15–34.
2. Мельничук І. М. Інтерактивне навчання у системі педагогічних технологій вищої школи. *Професіоналізм педагога в контексті Європейського вибору України*: зб. статей за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. (18-20 вересня 2008 р., Ялта). Ялта : РВВ КГУ, 2008. Ч. 2. С. 15–19.
3. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. 616 с.
4. Романюк І. М. Використання ігрових технологій у вищій школі. *Вісник Національного університету оборони України*. Зб-к. наук. праць. К. : НУОУ, 2013. Вип. 6 (37). С. 131–136.

УДК 159.942:005.336.2:37.011.3-057.87

БРЕЦКО І. І., ВАРГА В. С., БУЧМЕЙ І. І.
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

У сучасній психології особливої актуальності набуває дослідження питання щодо розвитку поняття «емоційна компетентність». Доцільність вивчення даного феномену зумовлена значенням емоцій в житті сучасної людини, оскільки вони супроводжують будь-які прояви її активності.

У визначенні емоційної компетентності психолог І. М. Андрєєва ключовим вважає термін «здібність», який є також структурованим компонентом емоційної компетентності. Результатом високої емоційної компетентності є здібність керувати власними емоціями [1].

Емоційна компетентність включає властивості особистості: чуйність, врівноваженість, рефлексію, тривогу, емпатію, толерантність. Вона є важливим чинником професійного становлення майбутніх фахівців. Встановлено, що високий рівень саме емоційної компетентності є передумовою успіху в професіях, пов'язаних з інтенсивною взаємодією з іншими людьми. Таким чином, вона, передбачає цілісний та прогресивний розвиток емоційної сфери особистості і представляє собою набір знань, вмінь та навичок, які дозволяють адекватно діяти на основі обробки всієї емоційної інформації. Емоційна компетентність збагачує досвід особистості, сприяє швидкому аналізу емоціогенних ситуацій.

На сучасному етапі найбільшої актуальності набуває проблема емоційної компетентності студентської молоді. Сучасний фахівець на високому професійному рівні має володіти певними компетентностями.

Емоційна компетентність включає особистісні властивості фахівця: чуйність, врівноваженість, рефлексію, тривогу, емпатію, толерантність тощо. Вона є важливим чинником професійного становлення майбутніх фахівців. Встановлено, що високий рівень саме емоційної компетентності є передумовою успіху в професіях, пов'язаних з інтенсивною взаємодією з іншими людьми [4].